

Zas Latweeschu draugs.

1845. 11. Janwar.

2ta lappa.

J a u n a s s i n a s.

Zs Rihges. 5tā Janwar rihtā, kad wehl tumsch bija un pulksten' trihs weendel us 7, parahdijahs pahr Rihgu augstī pee debbes itt tā leela brihnum' spohscha swaigsne, kas pa rihtena ihdes puffi nolaisdamees, ar katru azzumirkli auge leelaka un spohschaka, kamehr pahr wissu debbesi nosibbinaja un, mirdsedama tā warra-wihksne, pehz masa brihtina isgaise. Palikke tumsch, tā papreetsch. Deb-
besi bija deesgan skaidra no padebbescheem, tik miglainas srihpes ween wiss-
apfabrt parahdijahs; un salnas mehrs stahweja us 8tu grabdi.

Widsemnes waldischanas-teefa ar sawadeem raksteem no 4tas Dezember irr fluddinajuse, ka augstī zeenigs Keisers 16tā Oktober effoht pawehlejis: 1) tā patt teem eedsihwotajeem tannis gubbermentēs pa wakkara puffi, tā arri teem Wid-
semnē, Kursemnē un Jggauņu semnē peeteikt, lai pahr nahk ofcheem di-
weem gaddem luhko, to Pohlu semmes un zittu semju nandu, kurra
prostaka pahr Kreewu semmes naudu, dabbuht nohst, un tad pehz scha
laika ar likkuneem un pee srahpes pa wissam aisleegt, tahdu naudu wairs pretti
nemt jeb isdoht; un 2) lai finans-ministers jeb winna weetneeks tuhlin gabda,
ka pee ikkatras frohna naudas-teefas deesgan sikhās Kreewu sudraba un kappera
naudas atrastohs, ka tur warretu eemih, kam tik waijadsetu.

Kad 1835tā gaddā no scheienes us Jelgawu to jaunu leelzettu nostiggoja,
tad schis pa Rihges puffi zitteem fainneekem un wisswairak Berin-muischai da-
schu semmes-gabbalu panehme. Bet taggad augstī zeenigs Keisers irr pawehle-
jis, wisseem scheem fainneekem pa Rihges walsi winnu semju nospreestu
wehrtibu, pa wissam 3035 rubtus 65½ kap. f., ismaksah, un Berin-muischai
wehl bes tahs pilnas wehrtibas arri to peektu daktu no schahs atlihdsinah.

Zs Jelgawas. Trihs leelas laiwas, no kurrahm weena bija peelah-
deta ar 240 muzzahm silku un abbas zittas ar 6000 daktineem un 500 pud-
deem seena, gahje 5tā September no Leepajas juhra, bet nikna laika dehl drihs
6 neddelas ne tikufchas no weetas, tanni nakti, 19tai Oktober nahkoht, appatsch
Uggunes frohna muischas, Talsenes aprinki, pee Uppes-grihwas, us gahje koh-
pā seklā. Wissu skahdi rehtina us 3600 rubteem sadr.

Zs Pehterburges. Ceksch Sibiries dsihwo daschadas sweschas tautas,
kas taggad arri pamasitim dohdahs us wissadu gudribu un peenemm mahzibu.

Riz. J. No. 4.

Riz. J. No. 5.

Julius. No. 52.

Riz. J. No. 4.

Weenu no schahm tautahm nosauz par teem Burehteem, un tee arri ne ween jau saweem behrneem fargaschanas pakkes leef eepohteht, bet zitti arri paschi jau sahlf publetees ar eepohteschanu. Augsti zeenigs Keisers, to dabbusjis sinnaht, schehligâ prahâ peez Burehtu-wihrus irr apdahwinajis ar selta gohda-sihmehm, un weenu ar sudraba, — pee saktas bantes ap faklu neffamahm, par to, ka winni tik uszihtigi irr darbojuschees zittahm sweschahm tautahm eeksch Sibiries pakku eepohteschanu eerahdiht un pee tahs palihdseht.

Is dsittas Kreewu semmes. Tai walfsi, fo sauz Bes-Urahbies semmi, Rischinewes pilsehtâ un wehl zittâs mallâs, 15tâ September ap paschu puffedeenu semme trihzeja, bet slawehts Deews! ne tik stipri, ka kahda nelaima buhtu notikkuse.

Is Parihses. Zaur to leelu fallu, kahda tē taggad irr un kahdu scheitan rehti peedsihwo, laudim dauds gruhtibas un behdas usgahjuschas. No krahfchanas lahdehm jau pa treschu dalku wairak naudas irr ismaksahs, ne ka tur eelifta. Tas nams, fur naudu isleene, irr peekrauts ar wissadahm leetahm, fo laudis tē kiblam nolikkuschi; spittalôs wairs ne weena gulta naw tuffscha. Zebfchu gan tē polizeje irr usmanniga un stipra, tatschu pa walfkareem us eelahm staiga deedeledami pulks seewu, behrnu un darba lauschu, kam darbs peetrubjis. Preeksch mas deenahm us elas nokritte pee semmes kahda gaspascha, kas gan brangi bij' isgehrbusehs, bet tschetrâs deenâs ne fo ne bij' ehdufe. Waisi, fo darba laudis schehligâ prahâ winnai pasneedse, to winna tã gahrdi un fir-digi norihje, ka ar warru atkal bij' ja-nemm nohst, lai winnai ar to kahda nelaima ne useetu.

—s —n.

No ta laika, kamehr tē tabaku ne wairs ar zigarehm, bet atkal pihpês smehkeht irr mohde, tik dauds schahs prezzes tē teef patehrehts, ka wehl ne kad. Par scho prezzi tē gabskahrtâ patehre 100 milliones franku, jeb 26 milliones dahlderu! Ja-brihnojahs gan, ka tur tik dauds nabbadsibas rohnahs, fur laudis tik baggati, ka tee tik dauds naudas pa gaddu warr wehja laist!

—s —n.

Is Perseru semmes. Perseru semmes waldneeks jeb Keisers ne sem palikke flims; atajinaja dokteri, un kad schim ar Deewa palihgu isdewahs winnu isahrsteht, tad to eezehle tai wiffaugstakâ gohdâ, par firsii, to apdahwinaja ar sawu bildi, smuffi isrohtatu ar wiffdahrgakeem afmineem, un nospreede, tam wehl pah nahkoscheem peez gaddeem ifnogaddâ 50,000 frankus jeb rubtus kappera doht, ja tas wehl tik ilgi pee winna palikschoht. Luhl', arri Keisers, warr buht, Sihraka gudribas grahmatu lassijis, fur stahw rakstihst (38, 1. 3): »Gohda to ahrsti ar to gohdu, kas winnam peenahf; jo tas Kungs irr winnu raddijis. Ta ahrstes samannischana pa-augstina winnu, tã ka leeli fungi pah winnu brihnojahs.« — Zittkahrt schahs semmes waldineeki, kad dokteri tohs isdseedeja, schohs par katru reisi tik apschinkoja ar weenu paschu selta-gabbalu.

Riz. N. 4.

Riz. N. 202.

Riz. N. 6.

Kahds spehzig irr Deewa wahrds.

Tanni 1838tâ gaddâ kahds bihbelu pahrdewejs eegahje weenâ zeemâ Sprantschu semmê un tur tohs lautinus luhgdams skubbinaja winna prezzi pirkt. Bet winsch të atradde wairak tahdu lauschu, kas ar rupjeem wahrdeem winnu atraidija, un tik retti kahds gaddijahs, kam winna mihligi, pamahzidami wahrdi fehrehş pee sirds un kas ta deht bihbeli pirke. Stary scheem, kas bihbeli pirke, bija arri weens kuryneeks. Bihbelu pahrdewejs aiseedams pee ferwis dohmaja, ka winnam schinni zeemâ effoht slifti schlibrees. Bet kad tas pehz pahri gaddeem atkal të atnahze, un pee ta kuryneeka eegahje, tad schis tam mihligi rohku speede un preeka pilns teize, ka winsch to bihbeli tuhlin, kad bij' nopirzis, eefahzis lasfibt, un tad ar katru deenu jo wairak garrigas mantas tur atraddis un daschas weetas, kas pirmak winnam bijuschas ne saprohtamas, tahs atkal zaur zittahm weetinahm pehzak winnam tiffuschas isstaidrotas, un ka winsch eefahkumâ ferwi par pasudduschu, bet pehzak par no Kristus apschehlotu un taifnotu grehziineku atsinnis. Tâ nu schis bes wissa zitta zilweku paliga tikke apgaismohş un sirdi atjaunohş un ardsendinahts no jauna. Bet drihs winnam arri usnahze tas brihdis, kurrâ winna tizziba tikke pahrbaudita. Winna kaiminni, nomannijuschi, ka winsch sawâ dsihwê zittads palizzis, sahze winnu apnehdiht, nerroht un eenihst. Nis leela eenaida tee winnam atrahwe darbu, tâ, ka winnam ar saweem 5 behrneem daschu reis leels truhkums bij jazeesch. Bet tomebr winsch palikke pastahwigs pee Deewa, ne kurneja ne mas, bet turpretti preezajahs, ka atraddis to pehrli, ko ne weens winnam ne warreja atnemt.

Diwi zitti bihbelu pahrdeweji jau pa treschu reisi eegahje kahdâ zeemâ, kur pirmak wissas winnu puhles bij' bijuschas welti. Tur tee nu satikke tuhlin ar weenu fabrikka usraugu, kurram preeksch dascheem gaddeem tik ar leelahm mohkahm bij' weenu bihbeli pahrdewusch. Schis winnus taggad tohti mihligi fanehme un winneem slahstija, ka winsch to bihbeli lassidams effoht nomannijis, kahdâ grehzigâ pohsta buhschanâ winsch atraddees un ka winsch no schahs nelaimes tikkai zaur shehlastibu ween warroht kluht ispestihş. Tad winsch wehl teize: »Man leels preeks, ka juhs esmu fatizzis, jo juhs bijat tee cerohşchi, ar ko Deews manni no mannas aklibas israhwe. Bet kad es nu to pateesibu esmu atsinnis, tad to ne gibbu pee ferwis ween kluffu turreht, bet arri zitteem to sunnamu darriht un papreeksch saweem peederrigeem. Kad tik mannim isdohdahs un wakkas irr, tad es saweem behrneem un teem sirahdneekem, pahr kurreem es esmu usraugs, to Deewa wahrdu lassu preekschâ, un tohs, kâ spehdams, skubbinaju, tam Kungam padohstees.« Drihs pehz tam tee bihbelu pahrdeweji paschi ar sawahm azzim redseja, ka schis wihrs sawu behrnu un sirahdneeku widdû to Deewa wahrdu apdohmigi lassija un daschas weetas teem isstaidroja, bet tâ riktigi, ka ne par naggu wainas ne warreja atrasi. Un wissu scho sapraschanu winsch tik no sawas mihlas bihbeles ween bij' smehtis.

Wehl zittâ zeemâ Sprantschu semmê kahds wihrs bihbelu pahrdewejam teize: »Es ne mas ne warru dsihwoht bes sawa jauna testamenta. Man wai jag' to

arween' few klah't turreht. Ne kas arr' ne warrehs man to atneim. Ak, kahda Deewa manta ta irr! Kahda ne isfakkam' leela irr Deewa mihlestiba. Es itt ne ko zittu ne gribbu sinnah't, kà tik ween Deewa wahrdu.« — Scha wihra ammats irr tas, ka winsch par naudu eet kungeem mattus istaifih't un isgreest pehz mohdes. Winsch taggad wissu sawu dsihwi irr eetaifijis pehz Deewa wahrdu padohma. Swehtdeenàs jo wairak winna ammats ja-strahda, bet winsch schinni deenà to wairs ne darra, atsihdams, ka tas Kungs to eefwehtijis par duffas-deenu. Winsch sawahm kundehm jau preekschlaikà pasakka: »Ja gribbeet no man list mattus puzzeht, tad juns ja-nah't fesideenà; bet ja swehtdeen' nah'tfeet, tad man gan buhs pah'r juns jasehlo, ka juhs tahdi aiseeseet, kahdi atnah'kufchi!« Ta mihlestiba us Pestitaju winnu dsenn, ka winsch scho mantu ne warr preeksch few' ween paturreht, bet winsch arri no sawas puffes, zif spehdams, dsennah's to Deewa walsiibu wairoht. Winsch katram, kam tik ween warr peekluht, sawu jaunu testamentu lassa preekschà, ir reisneekem, ko us zetta fateef, un teem darra sinnamu to saldu ewangeliuma pateesibu. Ihpaschi sliinneekem winsch irr lihdsjeetigs draugs un scheem winsch is sawa testamenta preekschà lassidams zih'tah's parah'diht, kà lohti Pestitajs tohs grehzineekus un wahjus mihlo un teem gribb palihdseht.

A. L.

Vaulati wihri farunnajahs.

Jahnis. Labdeen, Andrei! Luh', pehz ilga laika tik nu ween reis' atkal satikkamees. Kà tew nu klahjahs?

Andrejs. Kà tad nu klahjahs! Esnu jau apprezzejees. Nu esnu kà pee mahlu wesuma peejuhgt's. Tik tik ko knappi jauda us preekschu tik. — Kà tad tew nu eet? Kas tas bij', ko tu man gribbeji teikt, kad preeksch diweem gaddeem kohpà bijam? Pasakki to man taggad.

Jahnis. Ko tad tew gribbeju teikt, tas irr tas, ka jau taggad arri dsihwoju laulibà, un man schinni kahrtà itten sabbi klahjahs. Baudu leelu preeku, weeglumu un Deewa swehtibu. Tas Kungs irr ar mums! Un kad jau no pascha eefahkuma sawu laulatu draugu par Deewa dahwanu turreju, tad to taggad itt skaidri panahku, ka tà irr. Deews pateesi ne atstahj tohs, kas us winnu pakaujahs un sawu swehtibu winsch teem baggatigi peeschker.

Andrejs. Ak, es no tahdas laimes ne ko ne sinnu.

Jahnis. To gan tizzu. Tu dohmaji, ka Deews gultoh't un ne kà ne redsoht; bet luh', winsch irr wissas tawas grehzigas kahribas un kaunus darbus kà smaggu's mahlus tawà wesumà eefrahwis un tewi tawà gudribà sakehris un preeksch ta wesuma aisjuhdsis. — Utgreesees no grehkeem, zittadi pa wehlu to noschehloft!

— 3 — n.

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 1 un 2.

4 un 11 Janwar 1845.

Jaanas rihta un wakkara-luhgſchanaſ.

Pirma neddelu.

(No ſwehtdeenſ rihta lihdſ peektdeenſ wakkara.)

Rihſta-luhgſchana ſwehtdeenâ.

Rungs! rihtôſ tu gribbetu mannu baſſi klaufiht, rihtôſ gribbu eſ uſ tewi ſataiſiteeſ un uſſtattiteeſ. Wiſſuſpehzigajſ, ſchebligajſ Deewſ! tu eſſi zeenigſ dabbuht gohdu, ſlawu un ſpehku; kurfch tad tewi nebihtohſ, tu wiſſu tautu kehniſch? kurfch tewim gohdu nedohſtu, af mihtajſ tehſ? Eſ pee tew nahku ſchinnî rihta-ſtundinâ, paſeminiġi pateifdameſ, ka tu ſcho naſti apfahrt mannim un manneem mihtleem weenu lehgeri ar ratteem apmettiſ, un ka tu ſawu ſchehlaſtibu un peetiſſibu atkal atjaunojiſ pahſ mannim. Pawaddi un paſargi man arri ſchodeen uſ wiſſeem manneem zelkeem. Dohdi, ka ſchi deena it ihpaſchi buhtu weena uſtaifſchanaſ un atſpirgſchanaſ-deena preeſch mannaſ dwehſeleſ. Tu pehſ ſawuſ leelaſ apſchehloſchanaſ ſcho deenu eſſi eeſwehtiſſiſ par duſſeſchanaſ-deenu, ka tu ſawu darbu eeſch man ſtrahdatu. Alſ tapehſ argaifmo, ſwehti un mahzi mannu dwehſeli, ka eſ ſewim mantas krahtu, kaſ manni warr atſpirdſinaht fruſtâ un behdâſ un paſchâ nahwê, ko nedſ kohdi nedſ ruhſa maſta, un pehſ kurrâhm ſagli neroht, nedſ taſſ noſohg. Teeſcham, taſ ſchodeen buhſ manſ preeſ, tawuſ wahrduſ klaufiteeſ, eeſch tew uſtaifſiteeſ, tew par gohdu ſlawuſ un pateiſſibaſ-dſeeſmaſ dſeedaht, un ſawu ſirdi tewim ſwehtiht. Bet dohdi, ka eſ ne-efmu ne kaſhdſ aiſmirſigſ klaufſtrajſ, bet darritajſ ta wahrda. Alſdarri mannu ſirdi, ka eſ tawa wahrda fehllu ar preeku uſnemmu, un paſargi mannu ſirdi, ka ne kaſ man to pehſ atkal nonemin. Leez man ſchodeen ſtipru grunti liſt eeſch Jeſuſ Kriſtuſ atſihſchanaſ, eeſch tizzibaſ, mihtleſtibaſ un zerribaſ, eeſch aiſleegſchanaſ, ka eſ wiſſu neddelu to peeminnu, pehſ ta darru un labbuſ augluſ neſſu. Paſargi man eeſch ſahrdinaſchanaſ, ka eſ ſawuſ ſtundaſ, kaſ tew ſwehtiſtaſ, nepadohdu tai paſaulei, ka eſ to laiku, kaſ tew nowehlehtſ, nepawaddu eeſch grehkeem, un zaur to paſcham uſkraujohſ gruhtu naſtu, kaſ man wiſſu neddelu wehl ſpeeſtu! Alſ lai tew labbi patihſ manna luhgſchana, manna klaufſchana, laſſiſchana un dſeedaſchana. Eſſi tu patſ, af Jeſuſ, manſ mahzitajſ, ka eſ peenemmoſ pee ta eeſchſkiga zilweka, un mahjo zaur to tizzibu manna ſirdi, kamehr pee tew buhſchû muhſchigi. Rungs! padarr' mannu dwehſeli par tawu ſwehtu dſihwofli, ka eſ tew peederru, kamehr to ihſtu ſwehtdeenu tur debbeſiſ uſnemſchu. Amen.

Wakkara-luhgſchana ſwehtdeenâ.

Rungs! paleezi pee munſ, jo wakkaraſ jaw mettahſ, un ta deena irr pa gal-lam. Alſ wiſſuſpehzigajſ Deewſ! ziſ ne-iſmannijami irr tawi darbi, ziſ ne-iſteizama irr tawa ſchehlaſtiba, ko tu zilweku behrneem parahdi! Eſ warru leeliht tawu

scheblastibu un pateesibu, tawu mihlestibu un apsehloschanu, jo tu man scho pagahjuschu deenu dauds labba darrijis pee meefas un dwehseles. Tu mannu dweh-jeli effi pee-ehdinajis ar to dsihwibas=maisi un man effi dewis dsert no ta dsihwa awota; taws wahrds mannam schohdam saldaks bijis ne ka medbus un tibrs med-bus. Al lai taws wahrds weenumehr paleef weens gaischums us manneem zeffeem; lai tas eefsch mannim usdihgst ka weena swehta sehkla, furras augli redsami pee mannas dsihwoschanas eefsch Deewa bihaschanas un patauschanas. Tu arri mans glahbejs un palihgs bijis pee mannas meefas, ka es scho wakkaru weffels pee-dsihwojis. Es esmu mas prett wiffahm apsehloschanahm, fo tu pee man effi darrijis. Kad nu peekuffis meega duffeschu, tad stahwi tu man flahnt un glahbi un fargi man. Ugguns- un uhdens-grehku nvgreefi noht no mannim un no manneem mihleem, un wiffieem behdigeem, wahjeem un mirrejeem dohdi baudiht tawu bag-gatu scheblastibu. Tad rihtu agri muhsu mutte buhs pilna tawas teifschanas, un mehsh gribbam passuddinahnt, fo tu muns labba darrijis pee meefas un dwehseles. Peedohdi man, kad es tew schodeen ta ne-esmu kalpojis, ka man gan peenahzehs, un neatnemim' tabehl tawu scheblastibu no wannim. Atjauno jaunã neddelã weenu pastahwigu garru eefsch mannim. Dohdi man jaunu mihlestibu un jaunu spehku, tewim kalpohnt un paklauffiht. Leez man behgt no teem grehkeem, fo isgahjuscha neddelã esmu padarrijis, ka lai ikkatsr atsiht, ka schi swehtdeena man narw pagah-jusi bes augleem. Palihdsi, ka es allaschin apdohmaju, ka man irr nemirstama dwehsele, ka es wairak behdas turru par to, ne ka par to meefu. Es jaw sawu duffeschanas-weetu mefleju, mans Deews! atgahdadamees, ka man weenreis buhs duffeschanas-weeta semmes flehpiti, teekans tu manni pastarã deenã usmohdinasi us to muhschigu dsihwoschanu. Lai es, Rungs, eefsch tewim duffu, jautrã, gabrdã meedfinã; un kad gull tabs meefas kluffu, lai ta firds irr nomohdã: lai ta tewis eegribbahs, un eefsch tewim preezajahs, teekans faulihnt' augscham dohdahs, un ikweens no meega mohdahs. Amen.

Rihta = luhgschana pirmdeenã.

Leez man agri dsirdeht tawu scheblastibu, jo es palaischohs us tewi; darri man sinnamu to zellu, us fo man ja-eet, jo us tewi neffahs manna dwehsele. Swehtajs, schehligajs un wiffugudrajs Deews! tu debbest un semni effi dibbinajis, un effi nolizzis, ka deenai un naktei buhs pahrmihtees, un ka pehz gaismas buhs nahkt tum-sibai, un ka pehz darba buhs duffeht, lai zilweki un sehpi atspirgstaht; es tewi teizu un slaweju par tawu gudribu un tehwa-ustizzibu, ka tu mannu luhgschanu schehligi paklauffjis, un manni scho nakti pasargajis no wahjibas un no zitta taunuma. Al Rungs! leeli irr tawi darbi, fo tu pee zilwekeem darri; tawa scheblastiba sneeds lihds pat debbestim, un tawa pateesiba lihds tahm augstahm padebbestim. Es gulleju, un tu biji nomohdã, es meega biju ka nomirris, bet tu man atkal lizzis eerau-dsiht faules spihdumu. Al mans Deews! effi arri schodeen mans glahbejs un pestitajs, mans palihgs un eepreezinatajs, mans patwehrrums un mans schehlotajs; lai tawas azzis irr atwehru pahw wiffu, fo es schodeen tawã wahrda sahkschu. Us to dohdi pats padohmu un padarrihschanu, un neleez man ne kad gribbeht, fo tu negribbi. Leez lihds ar faules gaischumu arri swehta garra gaischumu eefsch man us-

lehft, fa es scho deenu pawadditu eeksch tawas bihjaschanas, eeksch mihlestibas un paklausfichanas. Raddi eeksch mannim, af Deews, weenu schkilstu firde, un atjauno weenu pastahwigu garru eeksch mannim. Nemett' mannis nohst no tawa waiga, un neatneem' tawu swehtu garru no mannim, lai tas manni wadda un mahza, fa es schodeen negrehkoju tihschi prett tewi. Pasargi manni, fa es nestalgaju eeksch to besdeewigu runnahm, nedf sehshu us to mehditaju sehdekl; jo ja es gribbetu buht tahs pafauls draugs, tad tu buhtu mans eenaidneeks. Af mans Deews! eespeedi manna firde schohs wahrdu: staiga preeksch manna waiga un effi taisns. Af zik dauds irr, kas weenu neddetu fahf, bet to paschu nepabeids, neddelas galla wahji irr jeb jaw aprakti. Tapehz leez man dsihtees pehz swehtifichanas, bes fa ne weens tewi neredsehs. Leez man dsihtees pehz swehtahm dohmahm, pehz mihligeem gohdigecm wahrdeem un pehz beswainigas dsihwofichanas, fa es pastahwigi darbojohs eeksch schehlastibas. Za tehwa schehlastiba lai man usturr, ta dehla mihlestiba lai man swehti, un ta swehta garra sadraudseschana lai man darra augligu us wisseem labbeem darbeem. Lai tawi wahrdi rahda, kas dwehselei jagahda! Tad tikschi es ar preeku par debbes-mantineeku. Amen.

Wakkara-luhgschana pirmdeenâ.

Es apgulshohs ar meeru un aismigschu, jo tu, af Kungs, ween darri, fa es drohschi dsihwoju. Af muhschigajs un wissuspehzigajs Deews! schahs irr mannas dohmas wakkara, kad es taisohs eet gulleht. Af ka es tew gan pateikschu, fa tu man effi pawaddijis, ta fa es sawu kahju pee ne kahdu akinini peedaufijis. Tu man effi ehbinajis un dsirdinajis, tu man effi eepreezinajis un atspirdsinajis, tawa usraudfichana irr pasargajust mannu garru, un zaur tawu schehlastibu es wehl stahwu lihds schai deenai. Wissas schahs labdarrifichanas man usskubbina, tewi teikt un slaweht; tapehz teiz to Kungu, manna dwehsele, un wiss, kas eeksch mannim irr, winna swehtu wahrdu; teiz to Kungu, manua dwehsele, un neaismirsti, fo winsch tew labba darrijis. Peedohbi man, af Kungs! peedohdi man no schehlastibas, kad es schodeen sawu Jesu ne-efinu preeksch azzim turrejis, un par ta-weem bausleem nebehdajis, bet pehz pafauls un ar pasauli dsihwojis, un sawahm fahribahm wallu tahwis. Za tu nebuhtu weens lehnprahrigs Deews un weens schehligs tehws, tad es wairs dsihws nebuhtu; jo ne weens zilweks newarretu tif ilgi zeestees un gaidiht, ka tu man effi dewis laiku, atgreesstees no grehkeem. Af Kungs! es to atshstu un noschelloju, isdelde mannas pahrkahpschanas tawa mihla dehla labbad, un nepeeminni tahs wairs. Es tew apfoblohs it no wissas firde, fa tew kalposchu tikfushi un pehz tawa wahrda staigaschu. Pasargi man scho nakti no nelaimes un no wissa tauna. Essi mans gaischums tumfiba, mans palihgs behdas. Za tu pee man, tad es apgulshohs drohschi, ka behrns mahtes flehpi. Peeminni tad jel mannis arr' schai tumfiba naksnina, fa es scho nakti pahrtikt warr', Kungs, tawa patwarrâ. Amen.

Mihla-luhgschana ohtrdeenâ.

Usmohstees, kas tu gutli, un zellees augsha no mirroneem, tad Kristus tewi apgaismohs. Af tu schehligajs Deews, fa apscheloschana un peetizziba ikrihtu

jauna, es tew pateizu ar firidi un mehli, ka tu man scho rihtu lizzis wesselam zeltees, un ka tu mannu meesu no skahdes un mannu dwehseli no grehkeem pasargajis. Es pehz tumfsibas atkal saules gaischumu eeraugu; tad dohdi man schehlastibu, ka es wissu scho deenu tawâ gaischumâ slaigaju un no wisseem tumfsibas-darbeem behgu. Es gribbu swehtitees par tawu kalpu ar meesu un dwehseli. Dohdi, ka es to ween eegribbu, un eesahku un usdohmaju, kas tew patihk, ko lai wissa deena tewim paleef swehtita. Leez man allaschin tâ dsihwoht, runnaht un darriht, it ka man scho-deen wehl buhtu jainirst. Dohd man gudru padohmu, kad man padohma waisag, eetaisi mannu gahjumu pehz tawa prahta. Edeedini eeksch mannim tawas deewischfigas mihlestibas leesmas, ka es schodeen sawu tizzibu parahdu labbôs darbôs, un eeksch pateefigas mihlestibas us tewi un us tuwaku pastahwu. Kad es tewi peesauzi, Kungs, mans Deews! tad nezeer' man kluffu; klausi mannas firfnigas luhgschanas balsi, kad es sawas rohkas us tewi pazellu. Lai wissu behdigu, noskummuschu, wahju un deewabihjigu lauschu luhgschana teef paklaufita preeksch tawa schehlastibas-krehsla. Tapehz stiprini muhs, Jesus! Gaisma muhsu tumfsbâ, atdarr' azzis, lai tahm paspihd tawa waiga laipniba! Saule, zaur to spohschuminiu stiprini to dsihwibinu! Amen.

Wakkara-luhgschana ohrdeenâ.

Tas Kungs irr mans, es nebihstohs, ko zilweli man warr darriht? Tâ es taggad salku schinni wakkara-stundinâ, tew pasemmigi pateildams, tu schehligajs un mihligajs Deews, ka tu man scho deenu lizzis pawaddiht, eeksch tawa tehwischfiga patwehruma. Kungs! tawa schehlastiba irr leela un tawahim apscheloschanahm ne-irr gals. Tas Kungs irr tuwu wisseem, kas winnu peesauz; winsch darra, ko tee gribb, kas winnu bihstahs, un klausa winnu fleegschanu, un palihds teem. Ak mans Deews! zik ahtri weena deena pa-eet; tâ pat kâ weena bulta tohp ischauta us mehrki, tif ahtri muhsu gaddi aissfreen. Tapehz mahzi man mannu gallu, un to mehru mannu deenu, kahds tas irr, ka es sinnu, kahds nihzigs es esmu. Medsi, tu effi mannas deenas plaukstes plattumâ lizzis, un manna muhscha irr kâ ne neeka preeksch tewim. Muuns wisseem buhs skaidri parahditeem tapt preeksch Kristus sohda-krehsla, ka ikweens dabbu, ko winsch meesâ buhdams irr darrijis, woi labbu, woi launu. Tapehz es pats teesajohs un jautaju: Wanna dwehsele, kâ tu scho deenu pawaddijusi? Woi tu arri ko labba darrijusi? Woi tu schodeen ar Deewu saweenota palikkusi, jeb woi tu winnu zaur tihscheem grehkeem apkaitinajusi? Mutte, ko schodeen effi runnajusi? Woi effi runnajusi, kas gohdigs, kas schkihsts, kam labba slawa? Woi Deewa slawu effi ispaudusi, jeb woi effi pahrypluhdusi no gekfigas tehrsefchanas un no kauna-wallodas? Kahjas, kury juhs esseet gahjuschas? Rohkas, ko juhs esseet padarrijuschas? Auzis, ko esseet klaufijuschahs? Azzis, us ko esseet skattijuschahs? Sirds, ko tu schodeen eekahrojusi, pehz ka effi dsinnusees? Ak mans Deews! kad man us wissahm schahm jautaschanahm buhs atbildeht, kâ pastahweschu? Ak Kungs, ne-eij sohda ar manni, un isdelde mannas pahrkahpschanas, tawa mihla dehla Jesus Kristus labbad. Tad es warru aismigt ar preeku, un rihtu jo wairak gribbu sargatees no wissa, kas tewi warr apbehdinaht. Wanna firds neaisrumajahs, parradus es neleedsu; bet es krihtu tew

pee kahjas; zeetees ar man nabbagu! Es griib' ar ta muitneeka sif' pee fruh'ts un fazziht ta: shehlo, Deews, man grehzineeku! Leez man atfal dsirdeht preeku. Amen.

Rih'ta = luhg'shana treschdeenâ.

Al' shehligajs un mihligajs Deews! mans akminu-kalns, manna stipra pils un mans glahbejs, mannas preeksch-turramas brunnas un mans patwehruus! es schinni rih'ta-stundinâ sawu balsi pazettu us tawu shehlastibas-krehflu, tew pateik-dams, ka tu scho nakti sawus spahrnus isplehtis pah'r mannim, un mannu meesu un dwehseli pafargajis no wiffas nelaimes. Slavehts lai irr tas Kungs ikdeenas, un slavehts lai irr winna swehtajs wahrds muhschigi. Mans Deews, tu leezi atspihdeht weenu deenu pehz dh'tras, ka lai es sataisohs us to muhschibu, un sawu dwehseli tew par ihpaschumu ardohmu. Tu manni raddijis us muhschigu dsihwoibu, arri ne griibbi, ka es pasuhdu, bet ka atgreeschohs un dsihwoju. Al' leeze man arri scho deenu ta pawaddiht, ka es dsennohs swehts tapt ar bihjaschanu un drebbesd' annu. Es nu esmu neddelas widdu, jaw trihs deenas no tahs man laimigi aisgahjuschas, leeze man arri tahs zittas peedsihwoht semm tawa patwehruuma un tawas shehlastibas, pehz tawa labba prahta. Al' mans pestitajs Jesus Kristus, neatstahj' man, kad tuunsch mettahs, paleezi pee man, ka es wiffas behdas warru pee tew greestees tu no tew palihdsibu dabhuht. Ja Deews preeksch man, kas tad buhs prett man? Leeze man, al' mans pestitajs, schodeen tawas swehtas pehdas staigabt, tad es is-behgschu tahs pafaules un sawas paschas firds kahrinaschanahm. Effi pee man us wisseem manneem zelteem, kur man ja-eet. Es stipri tizzedams falku: Kungs! es tewi nepalaischu, ja tu manni neswehti. Swehti man gulloht un nomohda effoht, swehti mannu ee-eeschanu un iseeschanu, swehti man mahja un lauka, un neatnemim sawu swehtibu no man. Terim arri pawehlu tohs sawejus, un leeze sawu shehlastibas-sauli spihdeht wisseem behdigeem un wahjeem. Swehti, ko es darru, ka tew teift es warru, peenemmigs tew kluht. Waldi mannu prahtu un dohd sekmes flah'tu mannam darbam buht; kamehr es no scheienes, kad pee duffeschanas nahfschu, pee tew dsihwoht sahfschu. Amen.

Wakkara = luhg'shana treschdeenâ.

Al' tu swehtajs, shehligajs Deews! tu man schodeen atfal lizzis sajust, ka tu tas ihstems tehws effi, no ka wifs tohp dehwehts, kam irr behrna-wahrds debbesis un wirs semmes. Tu pehz sawas besgalligas shehlastibas effi gahdajis par man, ka man naw ne kas peetrubjis. Al' Kungs, es esmu mas prett wiffas peetizzibas un shehlastibas, ko tu pee man darri. Ka es maksaschu tam Kungam wiffas lab-darrischanas, ko winsch pee man darrijis? Menizzini to paseminigu sawas uppuri, ko es tew peenessu schinni wakkara-stunda, un usluhko man jo prohjam shehligi. Peedohdi man, al' shehligajs Deews, ko es schodeen prett tew esmu grehkojis-doh-mas, wahrds un darbd's. Palihdsi, ka es wiffas launas eeraschas un grehkus taggad arri nohst no sewim leeku, un ka es ribtu un wiffu sawu muhschu tohs eenih-du un no teem behgu. Dohdi man un manneem peederrigeem scho nakti saldi un meerigi duffeht semm tawa patwehruuma. Atjanno meega mannus spehkus, ka es mohdrigs un preezigs to jaunu deenu peedsihwoju. Zittin ka gans sawu gannamu

pulku farga, tà leez man arri pee meefas un dwehseles pawehletam buht tawai ganna-ustizzibai. Bet ja tu mannai tizzibai par pahrbaudischanu man kahdu nelaimi gribbi peestelleht, deenâ woi nafti, tad peeminni, mans Deews! ka es tawâs behrns esmu, ka es bes tewis ne neeka nespehju, un ka tewim, kâ mannam tehwan, peenahfahs, glahbschanu un palihdsibu fuhtih no tawâs swehtas weetas. Gepreezini man noffumschanâ, atspirdsini man behdâs, un usmekle man mihligi, kad es esmu otstahs. Tawâs azzis, kas wiffâs leetas reds, lai man deen' un naft' pasarga, no wisseem grehkeem. Es arri wakkaram mettotees sawas azzis pazellu us teem kalneem, no kurrenes man palihdsiba nahf. Wannâ palihdsiba nahf no ta Kunga, kas debbest un semmi darrijis. Kungs! wiffâs behdâs glabba man, lai launa nahwe arridsan scho nafti mannis ne-uswarr, lai rihta-gaisnas redsu arr. Kad buhs schi nafts pagahjusti, tad agri man usmohdini: lai, augstajs Deews, es pazellohs un tawâs slawas peeminnohs. Amen.

Rihhta=luhgshana zettortdeenâ.

Ik Kungs! nemm wehrâ mannu wallodu, saprohti mannas pahrdohmaschanas, jo es tewi gribbu peeluhgt. Ik tu schehligajs Deews! Es tewi teizu un slaweju schinni rihta-stundinâ, ka tu man ne tik no masahm deenahm ween tik tehwischligi usturrejis un pasargajis, bet ka tu arri scho nafti mans fargs un palihgs bijis. Kas irr tas zilweks, ka tu winnu peeminni, un tas zilweka dehts, ka tu winnu peemekle? Es meegâ gulledeems ne neeka nesinnaju par sewi, bet tawa usraudisshana pasargaja mannu garu. Tu manni un mannu mahju fargajis, ka breefnas un nelaine man newarreja aisenem. Tu man atspirdsinajis zaur saldu meedsinu, fo warr buht dauds wahji un behdigi nedabbuja baudiht, un tok es tik par, un wehl wairak pahrmahzams, ne kâ winni. Zik daudsreis es par tahm neissskaitamahm labdarrischanahm tà ne-esmu pateizis, kâ man gan waijadseja pateift tew, sawam radditajam un usturretajam. Nu tad es schodeen gribbu eefahft, zaur tawu schehlastibu to atlihdsinahft, kas zaur mannu wainu aiskawehts. Es schinni rihta-stundinâ apsohlohs, tewim kalpoht ar meesu un dwehfeli. Wannai mehlei nebuhs schodeen pahrkahpt tawu baufli, nedf ar gekkigu tehrsefchanu un kaunawallodu apgrehtotees. Es sawu kahju gribbu noturreht no wisseem grehzigeem zelteem; mannam azzim nebuhs flattitees us to, kas aisleegts. Es sawas rohkas ne-issteepschu us netaisnibu, un sawas auffs gribbu nowehrft no kaunahm farunnaschanahm, kas samaita labbas eeraschas; turpretti es gribbu padohstees tew par kalpu. Leez man schodeen ar deewabihjigeem laudim fatitees, un kad es pee besdeewigeem nahku, tad pasargi mannu firdi no winnu grehzigeem wahrdeem un darbeem. Swehti mannu darbu, ka es, ar behrna-drohschibu us tewi palaudamees to preezigs padarru, un tawu swehtibu wiffâs weetas samannu. Nu, es pazellu sawas azzis us tewi; manna palihdsiba nahf no ta Kunga, kas debbest un semmi darrijis; tas lai swehti, aplaino un pasarga man scheit laizigi un tur muhschigi. Swehti muhs, Deews augstajis, kad atnahkam, kad isheetam; swehti muhsu fahl' un mais', swehti muhs eeksch wiffahm leetahm. Palihds arr' mums nahwes mohkâs, un nemm muhs tad tawâs rohkas. Amen.

Waffara-luhgšana zettortdeenā.

Es peeminnu tewis gulleht cedams, un usmohsdamees dohmaju us tewi. Ak mihligajs Deews un tehws! es atkal ar dauds labdarrischananahm no tewim apwehtihis un ar pateizigu firdi nahfu preeksch tawa waiga. Ak zif schehligi tu man pasargajis, un ka weens tehws pahr sawu behrnu pahr man effi apschehlojees. Tawa lehnprahriba man faudsejusi, ka tu man nestrahpejis, ka esmu pelnijis. Ak peedohd man wiffas pahrkahpschanas, ar fo es tewi apbehdinajis. Man waijadseja stipraki zihnitees prett to grehku, ischaklaki dsibtees us labbeem darbeem, karstaki Deewu lubgt, apdohmigaki runnaht un dsihwoht; bet kas nomanna sawas nomaldischanas no Deewa bauusibas? Schlihsiti man no tahm paslehptahm wainahm. Manni grehki leeli, bet tawa apschehloschana dauds leelaka! Ja tu nebuhtu tahds schehligs Deews, Kungs! kas tad wehl dsihws buhtu? Sargi man, ka ne kahds beedeelis pee man nekerrahs meega; effi tu man par patwehrunnu un par preekschturnamahm brunnahm, ka man ne kahdas behdas neds breefmas usnahk. Tawai sargaschanai arri pawehlu tohs sawejus, un arri wiffus nabbagus un behdigus. Sti-prini meega mannu wahju spehku, un leez man pehz tawa labba prahtra rihitu atkal deenas-gaisminu ceraudsiht. Pasarai mees' un dwechsehiht', kad grubtajis meedsinsch us muns friht, lai paleek tawi engeli scho nakti muhsu waktneeki. Kad rihstunda pehz atces, lai weffeli peezeekamees; un kad mehs tew pateifuschi, pee darba eijam preezigi. Amen.

Rihtra-luhgšana peektdeenā.

Schehligajs un mihligajs Deews! es schinni rihtra-stundina sawu firdi un sawas rohkas pazellu us tewi, no ka man arri scho isgahjuschu nakti dauds labdarrischanas nahkuschas. Tu scho nakti bijis mans stiprums, mans eepreezinatajais, mans patwehrums. Mans Deews un Kungs! es atsihtstohs nezeenigs wiffas schahs labdarrischanas. Tu naktis-widdu manni peeminnejis, un mannu meesu un dwechsehi it tehwischligi pasargajis no wiffa launa. Tapehz es tewi teizu un tawam wahrdam dseedaju. Tas Kungs leelas leetas pee man darrijis, par to es preezajohs. Effi, ak mihligajs Deews, arri schodeen mans palihgs, waddi man pehz tawa padohma, un usnemm man pehz gohda. Kad es pee tewis, tad ta semme man nepatihk. Dohdi man schodeen un allaschin, fo man buhs runnaht, ka es tewi neapbehdinaju ar sawu mehli. Mahzi man, fo man buhs darriht, ka es launu nedarru. Kad grehzigas eekahroschanas manna firdi zellahs, tad lai, ak Jesus, taws gihmis man preeksch azzim stahw, ka tu weena peektdeenā sawu ruhstu zeeschanu un to frustia-nahwi zeetis. Dohd, ka zaur to wiffa grehzigā eekahroschana eeksch man teek isdschita, nonahweta un isdsihita. Peeminni man arri eeksch meefas waijadsihahm, un swehti man, bet leez man wiffas laizigas leetas turrecht par semhzigu mantu, ka es sawa firdi tahm nepeekerrahs, bet us to dohmaju, kas muhschigis. Kad es strahdaju, tad stiprini man, kad es luhdsu, tad paklausi man, kad iseeemu, tad pawaddi man, kad pahrnahku, tad neatstahj man. Sawu dwechsehi un meesu, mihlajs Deews, tew pawehlu! Peenemm inppurain scho teesu, fo taws behrns tew atneffu! Lai es tawu gohdibu wiffas leetas mekleju. Amen.

Wakkara-luhgſchanâ peektdeenâ.

Za Kunga engelîs apmettahs fahrt teem, kas winnu bihstahs, un isglahbj tohs. Ak tu leelajs un stiprajs Deews! lai arri schinni nahkſchâ nakſi tawi ſwehti engeli apmettahs fahrt man. Es nebihstohs, kad tu pee man effi. Tu man ſcho-deen pawaddijis, kury es efmu gahjis, un mannas darrifchanas effi ſwehtijis. Ak, kaut ſchodeen Jahſepa wahrdi buhtu bijuſchi weenumehr man par mahzibu: kâ man buhs tahdu leelu launumu darriht, un tâ prett Deemu apgrehkotees! Ak peedohdi man no ſchehlaſtibas, fo es ſchodeen launu padarrijis, runnajis jeb dohmajis. Lai lihds ar ſcho deenu arri nojuhđ manni grehfi un winnu ſohdiba, ka tee wairs neteek peeminneri. Jo ja tu gribbi tohs noſeegumus peelihdsinaht, ak Kungs, kas paſtahwes? Ja tew gribbahs ar man teefatees, tad newarrefchu tew us tuhſtoſſcheem ne weenu wahrdu atbildeht. Bet ſchi tizziba man eepreezina, ka taws dehs ſawas affinis islehjis par man, peenemm ſcho atpirkſchanas-makſu, un effi man atkal ſchehligs. Bet dohdi, ka ſchi tawa laipniba man wadda us atgreſchannu no grehkeem, jo tu man effi mihlejis ar weenu muhſchigu mihleſtibu, tadeht tu man effi atwilzis ſchehligi. Lai tawa beſgalliga mihleſtiba mannu ſaltu firđi pahrfildina, ka es tewi ne kad wairs tihschi neapbehdinaju, kas tu tik dauds labba pee man darrijis. Es apgulstohs; warr buht, ka ſchi nakſ man ta pehdiga nakſ; es gan ſinnu, kâ es apgulstohs, bet es neſinnu, kâ es peezeſſſchohs. Tas ſtahw pee tew ween, tu mannu deenu un mannas dſihwibas Kungs! Bet to es ſinnu teefcham, kad es tawâ wahrđâ, mans tehws, aismeequ, tad ſwehtigi mirſchu, lai es gan wairs nepeezeſtohs us ſcho laizigu dſihwibu. Ja ſchi nakſ buhs buht pehdiga ſchi wahrguſemmitê, lai isredſetu gohdibâ teek manna dwehſele! Tâ dſihws un mirđams peederru es tew, Kungs Zebaot! Schê patwarru, tur preezibu ta firđs pee tew atrohđ. Amen.

(Seſtdeenâs luhgſchannâs us preeſſſchu.) 41.

Deews, mahzi man apđđhmaht, ka man irr ja-mirſt.

Weld. Kas Deewam debbesis leel walđiht.

1. Mans Deews! ka mirſchu, to gan ſinnu; Irr' mannam muhſcham gals ſchê buhs; Scho, Kungs! lai allaschi atminnu, Ka mirstohť wiſſ man atrauts klus; Tapehz jel mahzi ſchehligi, Ka warru aiseet ſwehtigi.

2. Mans Deews! es ne ſinnu, kad mirſtu; Warr buht, ka ſchodeen jau noteek, Ka es kâ lappa wiſſ' un birſtu, Un pariht' man jau fahrli leek; Tapehz lai allasch fataiſohs, Ka gattaws efmu paſtarôs.

3. Mans Deews! kâ mirſchu arr' ne ſinnu; Woi laikam ahtri ne beigschu? — Kas ſinn, woi nahwi leht' dſwinnu, Zeb woi to

gruht' uswarrefchu? — Kungs! kâ tu gribbi, darr' ar man, Dohđ' ween man drohſchu zihniſchan'.

4. Deews! man arr' ne ſinnams, Fur mirſchu, Un furrâ weetâ glabbahs man? — Ja tik ween ſwehtigi tad mirſchu, Tad man buhs meers un labklahſchan'; Zaur Kriſtu tu man ſchêhloſi, Un debbesis man usnemſi.

5. Ja nu pehz tawa prahťa beigschu, Usnemmi, Deews! man ſchehligi; No wiſſa launa glahťis, tad teiſſchu Un ſlaweſchu tew muhſchigi; Lihds tam ar meeru gaidiſchu, Kad, kâ un fur es nomirſchu. 13.